

2. Vaststelling van hoofdstuk IV (Departement van Justitie) der Rijksbegroting voor 1938.

(van Vessem e. a.)

Beweging, de wijze, waarop van de zijde van het openbaar ministerie, waarvan deze Minister de chef is, behandeld is de bekende zaak van het Blauwe Zand, te Amsterdam, waar de leider der Nationaal-Socialistische Beweging zich genoodzaakt heeft gezien zich te verdedigen tegen aanranding door iemand, van wien bekend is, dat hij zich reeds meer aan mishandeling heeft schuldig gemaakt. In deze zaak zijn vanaf den beginne vreemde dingen geschied. De op den dag van de aanranding telegrafisch aan den officier van justitie gezonden klacht bereikte dezen niet op normale wijze. Het telegram werd niet door den telegrambesteller bezorgd, maar werd in de buurt van de woning van den officier op straat gevonden. Deze vertraging in de aankomst der klacht gaf het dagblad *Het Volk* gelegenheid om verwondering uit te spreken over het feit, dat geen klacht zou zijn ingediend. Tegen de buiten-vervolginstelling door de rechtbank op het tegen de dagvaarding ingediend bezwaarschrift ging de officier in appél. Ieder, die de openbare behandeling gevolgd heeft, heeft begrepen, dat inderdaad van noodweer sprake was. De officier requireerde dan ook zelf ontslag van rechtsvervolgung. De raadsman van den aanrander zag zich genoodzaakt tot het zonderling betoog, dat de aangerande, door zich in dit deel van Amsterdam te begeven, de aanranding geprovoceerd had. En thans, nu de rechtbank overeenkomstig het requisitoir van den officier beslist heeft, gaat de officier van dit vonnis in hooger beroep. De officier heeft gemeend deze houding in de pers te moeten verdedigen en wel met de zwakke opmerking, dat het hier zulk een interessant juridisch onderwerp betreft, dat hij gaarne eens in hoogste instantie wil zien beoordeeld, nl. de quaestie of noodweer bestaat, indien men zich verdedigt tegen een aanranding, die plaats vindt bij een bezoek aan een buurt, die in hoofdzaak bewoond zou worden door politiek andersdenkenden.

Mijnheer de Voorzitter! De scherpste jurist en de eenvoudigste mensch begrijpt, dat hier politiek wordt gemaakt onder het mom van een juridische quaestie. Welnu, van politiek zijn wij niet bang. Maar de Minister, die, als chef van het openbaar ministerie, het in zijn hand had dit hooger beroep al of niet te doen instellen, moge begrijpen, dat hier de Minister, de raadsman der Kroon, het Gezag, verliest, wat het lid en oudvoorzitter der Rooms-Katholieke Staatspartij meent te winnen.

De heer **Wiardi Beckman**: Mijnheer de Voorzitter! In het kort wil ik een enkel woord spreken over een van de vele gewichtige vraagstukken, welke in het Voorloopig Verslag en in de Memorie van Antwoord betreffende dit hoofdstuk zijn behandeld en wel over de vraag of het wenschelijk is een regeling te treffen voor het verschoningsrecht voor den journalist, voor de gevallen, waarin een gerechtelijk onderzoek wordt ingesteld naar de herkomst van een bericht.

Op een andere plaats in deze Memorie van Antwoord, op blz. 14, is sprake van de omstandigheid, dat een deskundige in vele gevallen tevens moet worden beschouwd als iemand, die partij is in de zaak, waarover zijn oordeel wordt gevraagd en het is uit den aard der zaak waar: een deskundige is meestentijds tevens belanghebbende. Ik ben zoo vrij, als ik hier een enkel woord ga zeggen over het verschoningsrecht, om mij aan te dienen als deskundige op het terrein van het journalistiek beroep en dan wil ik niet ontkennen, dat ik ook belanghebbende ben bij deze aangelegenheid, althans morgen of later, of te eeniger tijd belanghebbende kan zijn. Want het staat hiermede zoo — de weken, die achter ons liggen, hebben dat duidelijk gemaakt —, dat iedere journalist in Nederland rekening heeft te houden met de mogelijkheid, dat hij in dezen in botsing kan komen met de rechterlijke macht.

In velerlei beroepen heeft zich onder den drang van de omstandigheden een stel van regels, usances, mores ontwikkeld, die men gewoonrecht zou kunnen noemen. Ik geloof, dat dat gewoonrecht van bijzondere beteekenis is voor de journalistiek. De journalist heeft een verantwoordelijken arbeid en beschikt over technische hulpmiddelen, die maken, dat een woord, een kort woord, een eenvoudig woord, kan worden tot een macht in het openbare leven — een macht ten goede of ten kwade.

(Wiardi Beckman)

Hoe zou het den jongen journalist te moede zijn, die voor zijn krant misschien voor het eerst wordt uitgestuurd, als hij zich niet gebonden wist aan en gesteund door dat samenstel van regelen en gebruiken, dat ik het journalistiek gewoonrecht zou willen noemen. En nu moge er ten deze nog al eens onzekerheid en verschil van meening zijn over wat deze of gene regel inhoudt, over één ding zijn vrijwel alle journalisten in dit land het eens: een behoorlijk journalist noemt zijn bron, zijn zegsman niet.

Daartegen zal men kunnen optreden met gijzeling of met andere middelen, die de Strafwet aangeeft, men zal kunnen doen, wat men wil, ik geloof niet, dat ooit één journalist hier-tegenover anders zal komen te staan, welke middelen men ook te berde zal brengen.

Ik geloof daarom, dat het juist zou zijn, als men bij het treffen van een regeling van dit feit uitging.

Ik was omtrent 14 dagen in het journalistiek beroep, Mijnheer de Voorzitter, toen ik voor de krant een mooi berichtje haalde. Ik was er trotsch op en in dien trots ben ik zoo onvoorzichtig geweest om niet die discretie te betrachten met den naam van mijn zegsman, waartoe ik verplicht was. Er zijn gelukkig geen ongelukken gebeurd, maar ik zal het mijn leven niet vergeten hoe ik toen van mijn ervaren collega's op mijn kop kreeg.

Ik zal dat niet vergeten, omdat ik heb leeren inzien, dat die regel juist is, onmisbaar is. Geen persman twijfelt daar aan. Als de zegsman niet kan vertrouwen op de onvoorwaardelijke discretie van de journalisten, dan kan de pers haar functie in het openbare leven niet naar behooren verrichten. Toch is het goed nog even wat dieper op dit vraagstuk in te gaan. De actualiteit van het feit vindt haar oorzaak hierin, dat de heer Hansen, de redacteur van het *Vaderland*, een publicatie had gebracht in zijn krant van hetgeen verhandeld was in een geheime zitting van den Haagschen gemeenteraad. Ik heb voor de houding van den heer Hansen alle achtung. Hij zweeg en bleef zwijgen, ook toen men het gepast achtte hem te bestoken met het dwangmiddel van de gijzeling. Er is in dit verband opgemerkt, dat het middel van de gijzeling, al is het veel minder erg, toch ietwat riekt naar de pijnbank; een zeker innerlijk verband is er zeker. Intusschen, hoezeer ook mijn achtung naar den destijds gegijzelden journalist Hansen uitgaat, toch kan het geval van dien redacteur, die deed wat iedere journalist in zijn plaats zou hebben gedaan, niet meer zijn dan een aanleiding om deze heele zaak in beginsel te stellen.

Immers zijn publicatie (ik heb het stuk bij mij) was van geen beteekenis. Eenig groot belang werd er noch door gediend, noch geschaad. Natuurlijk, als een openbaar lichaam een besloten vergadering houdt, moet van zijn leden worden gevergd, dat zij zwijgen. Maar er staat tegenover, althans in het onschuldige geval, waarom het hier gaat, dat de journalist er een sportief genoeg in kan scheppen en mag scheppen, om door combinatie of op welke andere wijze ook een en ander te weten te kennen van wat in die vergadering is voorgevallen. C'est le métier!

Met deze publicatie nu was geen enkel belang geschaad. Naar mijn smaak staat het zoo, dat als de verantwoordelijke personen iets meer gevoel voor proporties hadden gehad, er niets gebeurd zou zijn. Dan zou het Nederlandsche publiek het schouwspel van deze heele bewogen behandeling hebben moeten ontberen. Ik voeg hier uit mijn ervaring nog iets aan toe. Als men op sportieve wijze als journalist eenig bericht te weten komt, en het blijkt bij nader inzien, dat er belangen van de gemeente bij betrokken zijn of door publicatie eenig belang zou kunnen worden geschaad, dan is het in het algemeen met het verantwoordelijkheidsgevoel van de Nederlandsche journalisten wel zóó gesteld, dat men zoo'n „mooi berichtje” maar laat gaan, en publicatie achterwege blijft.

Intusschen, het gaat niet alleen om deze onschuldige mededeeling. De zaak is van ingrijpender belang. Er is nog iets anders dan dit ongevaarlijke verklappen van geheimpjes, dat er nu eenmaal toe bijdraagt, ons aller kranten aantrekkelijk te maken. Er is nog iets anders dan dit sportieve bedrijf, waarvoor ik desnoods een zeker risico voor den journalist zou willen accepteren. Op een geheel ander plan liggen de publicaties, waarvan

25ste VERGADERING. — 15 FEBRUARI 1938.

2. Vaststelling van hoofdstuk IV (Departement van Justitie) der Rijksbegroting voor 1938.

(Wiardi Beckman)

op goede gronden kan worden aangenomen, dat zij van waarde zijn in het algemeen belang. En daarvoor geldt hetzelfde. De journalist, die tot zulk een publicatie overgaat op grond van het algemeen belang, ziet zich op dezelfde wijze bedreigd. Dat is niet een bloote veronderstelling. Dat weet iedere krantenman uit de praktijk.

De redactie van het orgaan van den Ned. Journalistenkring heeft de goede gedachte gehad, een aantal journalisten van verschillende richtingen en van verschillende generaties hun oordeel te laten geven over deze aangelegenheid. Als men deze uitspraken achter elkaar leest, moet men toch, dunkt mij, den indruk behouden, dat het algemeen belang vergt, dat deze zaak ook door den Minister nog eens zeer ernstig wordt overwogen. Men moet goed begrijpen, hoe het gaat. In ons land vinden wij het vanzelfsprekend, dat de pers — kranten van verschillende richting — steeds wakend op den loer ligt en te morgen of te avond, als er misstanden te signaleeren vallen — al komt dat gelukkig in geringe mate voor —, gereedstaat, een dergelijken misstand in de openbaarheid te brengen. Men vindt dit zó vanzelfsprekend, dat het groote publiek zich de zeer groote betekenis van dit werk misschien niet eens voldoende realiseert. Ik heb in mijn betrekkelijk korte journalistieke loopbaan in elk geval twee publicaties op mijn rekening, al wil ik daar niet te veel meer van zeggen, die mij op dezelfde wijze, als den heer Hansen overkomen is, met de justitie in aanraking hadden kunnen brengen.

Men behoeft daarbij niet uitsluitend te denken aan publicaties uit besloten vergaderingen. Ik heb gemeend, en meen nog thans, dat ik met die publicaties het algemeen belang heb gediend. Maar dit staat vast: wat er ook van gekomen zou zijn of komt, nooit zou ik mijn zegsman hebben genoemd. Dat zal iedere journalist begrijpen. Men moet deze zaak van binnen uit, van de zijde van den journalist, hebben meegemaakt, om te beseffen, wat daaraan vastzit.

Nu begrijp ik direct de tegenwerping, die men zou kunnen maken. Men zal zeggen: gij, willekeurige mijnheer, of een andere willekeurige mijnheer, een journalist, zult gij voor u persoonlijk de zware verantwoordelijkheid op u moeten nemen, en moeten beslissen wat in het algemeen belang mag worden gepubliceerd? Neen, Mijnheer de Voorzitter, zoo staat het naar mijn gevoel niet en zoo mag het niet staan. Als ik het wel zie, dan zal men, voortbouwende op de gedachte, reeds in 1905 door prof. van Hamel in de vergadering van de Nederlandsche Juristenvereniging ontwikkeld, de vraag, of het werkelijk om den dienst van het algemeen belang gaat, moeten overlaten aan een eeraad, samengesteld uit vooraanstaande beoefenaren van de journalistiek.

De verleiding is groot om hierop verder in te gaan, maar dan kom ik op de uitwerking van de wettelijke regeling, die wij zouden kunnen krijgen, en de Minister schrijft juist in zijn Memorie van Antwoord, dat wij zoover nog niet zijn. Ik zal dus halt houden, omdat ik de motieven, waarom de Regeering meent, dat wij zoover op het oogenblik nog niet zijn, wel kan billijken. De Minister, die nog op 6 Januari 1938, in antwoord op schriftelijke vragen van het lid der Tweede Kamer ir. van der Waerden, had geschreven, dat hij geen feiten of omstandigheden zag, die hem tot eenige nadere voorziening aanleiding zouden kunnen geven, is thans gelukkig in de Memorie van Antwoord wel nader op de zaak ingegaan. Het meest verheugende komt het mij daarbij voor, dat de Minister daartoe op blz. 17 van de Memorie van Antwoord verwijst naar de commissie, die onlangs ter bestudeering van dit vraagstuk door den Nederlandschen Journalistenkring is ingesteld. Die commissie staat onder voorzitterschap van mr. van Vierssen Trip, vice-president van de Rotterdamsche rechtbank, en zij bevat verder journalisten en juristen en personen, die beide kwaliteiten in zich vereenigen. Als de Minister hiermede bedoelt te zeggen — en ik hoop, dat dat het geval is — „laten wij even afwachten, wat de arbeid van deze commissie oplevert en dan kunnen wij verder zien”, dan kan ik mij daarmede zeer wel vereenigen.

Intusschen heeft de Minister zich niet bepaald tot een verwijzing naar genoemde commissie, maar hij heeft over enkele kanten van de zaak wel zijn meening gegeven in de Memorie van Antwoord. Daarom moge u mij nog een enkele opmerking

veroorloven. De Minister verwijst in dezelfde alinea naar de strafvervolgung, die tegen den heer Hansen, den journalist van *Het Vaderland*, aanhangig is gemaakt. Dat verheugt mij eigenlijk wat minder. Ik zal deze zaak natuurlijk met aandacht volgen, maar ik zou wel willen zeggen: het zou, dunkt mij, niet juist zijn, een rechterlijke uitspraak, die in deze zaak zal vallen, de betekenis van een beginseluitspraak toe te kennen, omdat bij de publicatie van den heer Hansen niet duidelijk genoeg het algemeen belang was betrokken. Nu heb ik al gezegd, dat naar mijn gevoelen het kernpunt van deze zaak, waar het eigenlijk om gaat, dit is, of het algemeen belang werkelijk gediend is, althans of het oprechtelijk het oogmerk van den journalist is geweest om het algemeen belang te dienen. Zou men de moeite nemen om de verschillende artikelen uit dat bijzondere nummer van het orgaan van den Nederlandschen Journalistenkring te lezen, dan zal men bevinden, dat in al die artikelen, die frisch van de naald zijn geschreven, direct nadat het geval-Hansen was voorgekomen, en die ook zonder onderling overleg zijn geschreven, dat in al die artikelen de zaak van het algemeen belang op krachtige wijze op den voorgrond wordt gebracht.

Nu zegt de Minister in zijn Memorie van Antwoord:

„Wel valt het op, dat de door vorenbedoelde leden gemaakte subsidiaire restrictie (dat is althans als het gaat om publicatie in het algemeen belang) de wettelijke omschrijving en zeker de toepassing van een zoodanigen regel niet gemakkelijk zou maken.”

Ik kan natuurlijk niet ontkennen, dat het daarmede moeilijker wordt, maar als men het er over eens is, dat dit de juiste opvatting is, zal men het toch moeten aanvaarden, dat het iets moeilijker zal vallen een daarvoor passenden wettelijken regel te ontwerpen en te vinden. Het moet juist ook voor dezen Minister, dunkt mij, wel aantrekkelijk zijn, vooral ook als de commissie-van Vierssen Trip in die richting zou wijzen, om op het gebied van het verschoningsrecht het noodige over te laten aan de verantwoordelijkheid van de beroepsgenooten zelf.

Er bestaan in Nederland twee, feitelijk allen omvattende, organisaties van de journalisten, de Roomsche-Katholieke journalistenorganisatie en de Nederlandsche Journalistenkring, die nauw samenwerken. Mij dunkt, dat die organisaties, door haar werkwijze, door haar uitingen en door haar daden, voldoende hebben bewezen eenige waarborgen te bieden, ook al mogen zij dan, ik geef dit den Minister bij voorbaat toe, niet geheel passen op het beeld van den beroepsstand, waarvan de Minister in dit verband in zijn Memorie van Antwoord rept.

Waarom acht ik het zoo gewichtig, dat ten deze aansluiting worde verkregen bij hetgeen in de rechtsovertuiging van de beroepsgenooten zelf leeft? Wat is het typische belang van deze zaak?

In zijn Memorie van Antwoord schrijft de Minister met twijfel, ik zou haast mogen zeggen: met zekere ironie, over de zienswijze, dat het groote goed van de vrije meningsuiting bij deze quaestie van het verschoningsrecht ten nauwste betrokken zou zijn. Toch is dit naar mijn stellige overtuiging wel degelijk het geval. Waarom? Wellicht mogen wij het zóo zeggen: in een vrij land heeft de pers mede de functie van publiek geweten. Niet altijd verdient, wat plaatselijke of andere Overheden geheim willen houden, die geheimhouding uit een oogpunt van algemeen belang. Het is een groot goed voor een land, dat, als het noodzakelijk is, ook wat gemeenlijk als geheim of vertrouwelijk, met dat etiket er op, wordt opgeborgen, voor het front van de publieke opinie kan worden gebracht. Ik wil niet stellen, dat het in dezen in ons land zoo slecht zou zijn, maar niemand kan ontkennen, dat ook ten onzent van tijd tot tijd zoo iets als de doofpot bestaat. Daartegenover moet een veiligheidsklap zijn, een waarborg juist in het algemeen belang. Nu blijkt, dat men in dezen tijd hier en daar niet geheel ongeneigd is om de vrije meningsuiting in te perken. Ook dit is voor mij een reden om ten deze tot waakzaamheid aan te te sporen, want het gevaar is niet denkbeeldig (wij behoeven de gevallen niet te ontwikkelen, om dat in te zien), dat een Overheid, die wat te verbergen heeft, het ontbreken van het verschoningsrecht zou misbruiken tegen de vrije meningsuiting zelf. Anderzijds, wie zich tot

2. Vaststelling van hoofdstuk IV (Departement van Justitie) der Rijksbegroting voor 1938.

(Wiardi Beckman e. a.)

„de krant” wendt, moet er van overtuigd zijn, dat zijn persoon en zijn naam buiten spel blijven.

Op het oogenblik behoeft hij niet bevreesd te zijn — ik behoef dat ook nauwelijks te herhalen —, dat een redacteur hem, den zegsman, zal verraden, want, nogmaals, dat zal geen journalist in Nederland doen. Maar als men met mij inziet, dat dit noodzakelijk is, dat een journalist niet anders kan handelen dan zich houden aan dezen regel, dan mag ook worden gevraagd, dat dit wettelijk zijn erkenning vindt.

Ten slotte, ik geloof, dat ik van den Minister en straks ook van de Volksvertegenwoordiging mag vragen, dat zij ter dege rekening zullen houden met het inzicht, dat journalisten van alle richtingen huldigen ten deze. Het is vaak gezegd, en nu mag ik het wellicht herhalen, de Nederlandsche pers staat in haar geheel op een hoog peil. Journalisten zijn menschen, Mijnheer de Voorzitter, en er worden fouten gemaakt en soms ook wel vrij ernstige fouten gemaakt. Dan staan ook de collega's met hun critiek klaar en als het eens een keer al te ernstig wordt, dan zal de wal het schip wel keeren, want dan komt het publiek zelf in opstand. Maar in het algemeen leeft bij de Nederlandsche journalisten voldoende verantwoordelijkheidsgevoel. In het algemeen wijden zij zich aan hun werk wel met zooveel ernst, dat zij mogen verlangen, dat men hun ook met vertrouwen schenkt.

Dit prijzend oordeel over de journalistiek heb ik meerdere malen gehoord uit anderer mond; ik heb het ook in zeer hartelijke bewoordingen uitgesproken gehoord van officieele zijde, door leden van de Regeering; vriendelijke woorden, die uiteraard den journalisten aangenaam hebben geklonken. Maar dan mag nu, geloof ik, aan die woorden worden herinnerd; er mag worden herinnerd aan hetgeen toen juist van officieele zijde over het verantwoordelijkheidsgevoel en over den ernst van de Nederlandsche pers is gezegd. Er mag ook aan worden herinnerd, nu de omstandigheden er toe hebben geleid, dat het voor de journalistiek zoo gewichtige vraagstuk van het verschoningsrecht op de publieke dagorde is gekomen. Omdat nu — als ik het goed zie en als mijn hoop in vervulling gaat — aan de Regeering de gelegenheid wordt geboden om die hartelijke woorden van hulde en waardeering te honoreeren.

De heer **Janssen de Limpens**: Mijnheer de Voorzitter! Bij de leden, die in het Voorloopig Verslag hun vertrouwen hebben uitgesproken in het beleid van den bewindsman en hun hoopvolle verwachtingen hebben geuit ten aanzien van zijn werkzaamheden, sluit ik mij zonder voorbehoud aan.

De door hem in de Memorie van Antwoord uitgesproken waardeering voor het groote goed der rechtszekerheid geeft mij de hoop, dat ik niet zonder vrucht een beroep zal kunnen doen op een door mij mogelijk geachte bijdrage zijnerzijds ter bevordering der rechtszekerheid en wel vooreerst door te bevorderen het streven naar vastheid van rechtspraak.

Voor degenen, die zich als rechterlijk ambtenaar of advocaat met de praktijk van het recht bezighouden, is het opvallend en in hooge mate teleurstellend tot hoe weinig zekerheid op sommige gebieden een jarenlange jurisprudentie tot dusver slechts heeft geleid.

Terwijl de rechtspraak van ons hoogste rechtscollege in vele quaesties door een vaste jurisprudentie de zekerheid van het recht bevordert, heerscht ten opzichte van vele andere vragen de grootste onzekerheid.

En zulks ten aanzien van de interpretatie van wetsartikelen, waarvan wij straks het honderdjarige bestaan gaan vieren!

Eén October 1838 immers werd ingevoerd ons Burgerlijk Wetboek.

Kortheidshalve wil ik mij ter illustratie van mijn betoog beperken tot één enkel, maar dan ook een sprekend voorbeeld.

Automobilongevallen zijn helaas aan de orde van den dag.

Wanneer het slachtoffer van een auto-aanrijding na veel pijn te hebben geleden, na lange troostelooze weken in een hospitaal te hebben doorgebracht zich, laten wij ook dit nog veronderstellen, met geschonden aangezicht naar zijn advocaat begeeft om te vernemen, welke aanspraken hij nu kan doen gelden tegen de automobilist, door wiens schuld hij is verongelukt, dan

(Janssen de Limpens)

zal hij verwonderd, verbaasd, ja, al naar zijn temperament, verontwaardigd of ontmoedigd worden als resultaat van dit consult.

Immers, dan zal hij van zijn raadsman geen positief bescheid krijgen of hij al of niet aanspraak heeft op vergoeding ter zake van geleden pijn, blijvende ontstoring en gemis van huisvreugde. De raadsman zal zijn cliënt moeten trachten uit te leggen, dat het betreffende wetsartikel, nl. art. 1407 Burgerlijk Wetboek, geen uitsluitel geeft, dat het over die vraag zwijgt. Hij zal verder gaan en den verbaasden cliënt uitleggen, dat dit zwijgen door de eene rechtbank en het eene hof als het duidelijkste bewijs wordt beschouwd, dat de wetgever, in tegenstelling tot vroegere wetgeving, die vergoeding niet meer toestaat, terwijl andere rechtbanken en hoven uit dit stilzwijgen evenwel concludeeren, dat de wetgever zulk belangrijk beginsel niet stilzwijgend heeft laten varen.

Maar, zal de cliënt zeggen: „Wat heeft de Hooge Raad dan uitgemaakt?”

En tot zijn verwondering zal hij moeten ervaren, dat voor hem geen zekerheid omtrent zijn aanspraken is te bekomen, dat de Hooge Raad in de honderd jaren, gedurende welke gemeld art. 1407 Burgerlijk Wetboek heeft gegolden, nog nooit een uitspraak over deze quaestie heeft gedaan.

Nu wil het mij voorkomen, dat er een eenvoudig middel bestaat om hierin verbetering te brengen, nl. een veelvuldiger toepassing van cassatie in het belang der wet.

Het is mij natuurlijk niet onbekend, dat de Minister van Justitie aan den procureur-generaal bij den Hoogen Raad, in tegenstelling tot de lagere leden van het openbaar ministerie, geen bevelen kan geven. Art. 167 der Grondwet waarborgt dezen hoogsten ambtenaar, de staande magistratuur, aanstelling en het hooren en stelt hem daardoor in een van de Regeering onafhankelijke positie.

Ik wil echter gaarne gelooven, dat in dezen en door den Minister van Justitie uitgedrukten wensch, met voorbehoud voor den procureur-generaal van volledige vrijheid van handelen, het gewenschte effect toch niet zal missen. Ik zou dit voor de rechtzoekenden en voor de juristen een groote winst achten en zeker geen overbodige weelde. Wanneer de Minister op deze wijze kan bevorderen, dat meer eenheid van rechtspraak ontstaat en daarmede voor de justitiabelen meer rechtszekerheid, zal hem daarvoor groote erkentelijkheid ten deel vallen.

Mocht ik aldus pleiten voor meer zekerheid van het recht door rechtspraak in den Hoogen Raad, onjuist acht ik het, wanneer de politie in overdreven ijver het vormen van liefst uitbreidende rechtspraak wil uitlokken door het opmaken in dubium gevallen van proces-verbaal. Ik bedoel niet, wanneer het de bestrijding van een of ander algemeen als misbruik erkend feit betreft, ten aanzien waarvan gepoogd wordt te beproeven of een of andere bestaande wettelijke bepaling daarop toepassing kan vinden.

Neen, ik bedoel gevallen, waarbij iets gebeurt, waaraan niemand aanstoot kan nemen en waar de politie toch voor de aardigheid uit overdreven ambtsijver verbaliseert.

Ook hierbij zal ik mij beperken tot een enkel sprekend geval.

Onlangs werd in het kanton Breda een automobilist, die in de bebouwde kom met zijn stadslicht aan reed, geverbaliseerd. Ofschoon in helder verlichte straten dit minimum van verlichting uit een oogpunt van veiligheid verre te verkiezen is boven sterker licht, werd in dit geval een proces-verbaal opgemaakt en aan een ordelijk burger de overlast van een strafprocedure aangedaan, blijkbaar louter uit lust om in dezen op zijn rug uit te vechten of het Motor- en Rijwielreglement niet strenger eischen stelde dan de automobilisten er in lazen, al zouden die eischen dan voor de verkeersveiligheid eer slecht dan goed zijn. Gelukkig heeft de kantonrechter te Breda den verbalisant in het ongelijk gesteld.

Zulk optreden acht ik onjuist.

Reeds het vorige jaar heb ik gepleit tegen het opmaken van te veel processen-verbaal. Ik zal het toen gezegde niet herhalen, maar wel thans bij dezen Minister mijn toen gedaan verzoek, dat hij moge doen blijken, dat hij het niet een juiste uitoefening der politietoek acht, dat in het toch reeds aan „keuromanie” lijdend Nederland van iedere kleine overtreding onvoorwaarde-